

Yaşadığımız dünyada insan ve **toplum** ilişkilerinden, doğadaki düzene, sosyal yapının işleyiş biçiminden dünya görüşlerine kadar her yerde felsefenin etkilerini görmek mümkündür.

Ekonomik sistemler, siyasal kuramlar, sosyal açıklamalar felsefi bir düşüncenin yansımalarıdır. Kentlerin planlanması, estetik duyarlılık, **çevre** ile olan ilişkiler, teknolojinin doğaya ve insana etkileri, makine insan ilişkisi gibi pek çok konu **felsefe** ile ilgilidir.

Kısaca Konu Başlıkları

- Felsefe ve Eleştirel Düşünme
- Felsefenin Bilime Katkıları
- Felsefenin Topluma Katkıları
- Felsefenin Bireye Katkıları
- Felsefe ve Eğitim
- Felsefenin Birey, Bilim ve Topluma Katkıları Kısaca
- Felsefenin Bilime Katkısı
- Felsefenin Topluma Katkısı
- Felsefenin Bireye Katkısı

Felsefe ve Eleştirel Düşünme

Bugün dünyada bireylerin düşünme becerileri **eğitim**, iş ve özel hayatlarında büyük önem kazanmıştır. Özellikle bireylerin karşılaştıkları sorunları çözebilmeleri düşünme becerilerine bağlıdır. Sorunları geçiştirmeden farklı açılardan görebilmek ve çözüm üretebilmek gerekmektedir. Bunun için bireylerin kalıplaşmış yargılara bağımlı olmadan düşünmeleri gerekmektedir.

Bu PDF içerik Dilimiz.Gen.Tr sitesine aittir ve farklı bir web sitesinde tıklanabilir kaynak link verilmeden paylaşılması / görüntülenmesi yasaktır.

Eleştirel düşünemeyen bireylerden, hayatı, dünyayı ve kendilerini anlamalarını beklemek boşuna olur. Bireylerin, yaşadıkları hayatı, kendilerine sunulan bilgileri sorgulamaları, fikirleri ezberlemek yerine, eleştiri süzgecinden geçirmeleri zihinlerini kullanabilmeleri ile mümkündür.

Bunlarla birlikte bireylerin söylemlerinde dürüst olmaları ve düşüncelerini doğru kanıtlarla desteklemeleri önemli bir sorumluluktur. Bütün bunlar eleştirel düşünme becerilerine sahip olmayı gerekli kılmaktadır. Eleştirel düşünmenin en fazla işlendiği alan ise felsefedir.

Eleştirel düşünme farkındalığı kazandırmak için felsefe dersi okutulmaktadır. Felsefe, insanı ve toplumu **sabit** fikirlerden koruyan eleştirel bir söylem biçimidir. Bu söylem biçimi bireyin özgün bir düşünceye ulaşmasını sağlar. Bireye kendi farkındalığını sağlayan felsefe, insanı ezberlerden ve belirlenmiş sınırlardan korur. Böylece birey kendi varoluşunun derinliğini daha geniş bir çerçevede kavrayabilir.

Felsefenin Bilime Katkıları

Felsefe ve bilim; amaçları, yöntemleri ve sistematikleri bakımından farklı etkinliklerdir. Modern dönemlere kadar filozofla bilim insanı aynı kişiler olmuştur. Bilim insanları felsefe yapmışlar, filozoflar da bilimle uğraşmışlardır. Thales , Pythagoras (Pisagor), Aristoteles gibi filozoflar hem felsefe hem de bilime katkı sağlamıştır. 15. yüzyılda astronomi ile başlayan ve 18. yüzyılda fizikle yüksek bir kesinliğe ulaşan doğa bilimleri, sosyal bilimlerin de gelişmesini sağlamıştır.

Avrupa'da başlayan Sanayi Devrimi'nin oluşmasında filozofların görüşleri etkili olmuştur. 17 ve 18. yüzyıl filozofları bilimsel yöntem ve rasyonel düşünme konusunda fikirler ortaya koymuşlardır. Bu düşünceler yeni buluşların ve bilimsel görüşlerin yolunu açmıştır. Böylelikle ortaya çıkan bilimsel buluşlar, Sanayi Devrimi'nin teknolojik gelişmelerine kaynak oluşturmuştur.

Bu PDF içerik Dilimiz.Gen.Tr sitesine aittir ve farklı bir web sitesinde tıklanabilir kaynak link verilmeden paylaşılması / görüntülenmesi yasaktır.

Bilimlerin kullandığı yöntemlerin, elde ettiği sonuçların, insan, toplum ve doğaya olan etkileri söz konusudur. Bu etkileri sorgulayan alanlardan biri de felsefedir. Bunu dışarıdan bir göz olarak felsefe yapmaya çalışır. Bilimin yapısını, mantığını ve değerini felsefenin bir dalı olan bilim felsefesi araştırır.

Bilim felsefesinin amacı bilimin etkilerini, sonuçlarını ve bilgiyi elde edişinde kullandığı yöntemin geçerliliği ve güvenilirliğini sorgulamaktır. Bu sayede bilimin güvenilirlik ve geçerliliği daha yüksek olacak, olası yan etkileri azaltılabilecektir.

Sanayi Devrimi'yle birlikte yoğun bir endüstrileşme süreci başlamıştır. Sanayileşme beraberinde kentleşmeyi ve sosyal sorunları doğurmuştur. Sanayileşme süreci, aynı zamanda hızla doğanın tahrip edilmesi sonucunu doğurmuş, doğadaki denge bozulmaya başlamıştır. Çevre sorunları söz konusu olduğunda insanın doğayla ilişkisi karşımıza çıkmaktadır.

Bu anlamda “**saygı**” ve “**sorumluluk**” gibi etik kavramlar sorgulanmaya başlanmıştır. Çevreye duyarlı olma, sorumlu davranma, kişilerin etik bir sorunu hâline gelince felsefede bir alan olarak çevre etiği ortaya çıkmıştır. Çevre etiği, bireylerde ve toplumda bir çevre bilinci oluşturmak için neler yapılabileceği konularında çalışmaktadır.

Felsefenin Topluma Katkıları

Alvin Toffler (Elvin Toflır), 1980’de yayımladığı “**Third Wave (Üçüncü Dalga)**” adlı eserinde tarım ve sanayi devrimlerinin ardından üçüncü dalgayı, bilgi toplumuna geçiş olarak ifade etmiştir. Bugün bilginin kitlesel olarak yayıldığı ve toplumların ürettiği bilgi kadar dünya üzerinde güç sahibi olduğu bir dönemdeyiz.

Bilgiye hükmeden ülkelerle bilgiyi ithal eden ülkeler arasında önemli farklar mevcuttur. Bunun için bilgi üretme, tasarımlama, planlama ve yenilikçilik önem kazanmıştır. Hem ekonomik olarak güçlü hem de bilinç sahibi, aydınlanmış bir toplum olmada felsefenin büyük katkıları

Bu PDF içerik Dilimiz.Gen.Tr sitesine aittir ve farklı bir web sitesinde tıklanabilir kaynak link verilmeden paylaşılması / görüntülenmesi yasaktır.

vardır.

İdeolojiler, sosyal gerçeklikler, geleneksel değerlerin sorgulanması, bilinçli bir seçmen olunması, kültürel mirasa katkı sağlanabilmesi gibi konularda sorgulama önemlidir. Bu da düşünsel etkinliklere daha fazla yer ve zaman ayrılması ile mümkün olabilir.

Felsefenin Bireye Katkıları

Felsefe insanın sorduğu sorulara yanıt arayan bir disiplindir. İnsanda bilme isteği doğal bir dürtü olarak kabul edilir. İnsan aklının doğal olarak sorduğu soruların belirli bir sistematik ve iç bütünlükle yanıtlanması gerekir. Çünkü insan sığ ve temellendirilmemiş görüşlerle yetinmek istememektedir.

Bu nedenle her zaman sorularına derin yanıtlar bulmak için uğraş vermiştir. İnsan hayatının amacı, evrende bir düzen olup olmadığı, ruhun varlığı, nasıl bir **yaşam** sürdürülmesi gerektiği, neyin güzel olduğu, adaletin nasıl sağlanabileceği gibi sorulara yanıt bulmak amacıyla yapılan bir etkinliktir felsefe.

Bilmek, insanı huzurlu kılar. Çünkü bireyin kaygılardan doğan soruları yanıt bulmuştur. Yanıtlarını bulduğumuz sorular bizi daha bilinçli eyleme sevk eder. Bu nedenle birey eylemde bulunmadan önce sorgulamak zorundadır. Eski Yunan'da filozofları felsefe yapmaya sevk eden nedenler bugün bizler için de geçerlidir. Belki de daha fazlasıyla insanı hayrete ve sarsılmaya iten olaylarla karşı karşıyayız.

Bu yüzden düşünmek ve sorgulamak zorundayız. Sadece bilimin sunduğu bilgiler bizleri tatmin etmemektedir. Görünen varlığı aşmak, hem kendi gerçekliğimizi hem de hayatı bütün olarak anlamak zorundayız. Bugün bilim insanları yaşadığımız evrene ait önemli bilgiler sunmaktadır. Fakat insanın iç dünyasının sınırları hâlâ çözülebilmemiş değildir.

Varlığının anlamını sorgulayan ve gelecek kuşaklara nasıl bir dünya bırakacak olduğunun

Bu PDF içerik Dilimiz.Gen.Tr sitesine aittir ve farklı bir web sitesinde tıklanabilir kaynak link verilmeden paylaşılması / görüntülenmesi yasaktır.

bilincini taşıyan tüm insanların “İnsanın evrendeki yeri nedir? İnsan sadece iç dünyasıyla anlaşılacak bir varlık mıdır? Dış dünyamızın iç dünyamızla olan bağı nedir?” gibi sorulara vereceği nihai cevaplar önemlidir. Bu nedenle dünden daha fazla bugün, düşünmeye ve felsefe yapmaya mecburuz.

Felsefe ve Eğitim

Bilgi denilince aklımıza doğrudan eğitim gelmektedir. Eğitim her toplumda var olan bir olgudur. Toplumlar nitelikli insan yetiştirmek ve kültürlerini aktarabilmek için bireyleri eğitmek zorundadırlar. Eğitimin dayanakları vardır.

Diğer bir deyişle her toplumda eğitimin sosyal, kültürel ve felsefi temelleri vardır. Bir toplumda eğitim sisteminin dayandığı insan görüşü, ahlak ve bilgi anlayışı felsefi görüşlerden etkilenir. Eğitim sistemlerinin dayandığı düşünsel temel eğitimin felsefesiyle ilgilidir. Eğitim felsefesi, eğitime yön veren sistemli düşünce ve kavramlar bütünüdür.

Eğitim felsefesi bir toplumda eğitim sisteminin toplumun kültürü ve gereksinimleri doğrultusunda geliştirilmesine yardımcı olur. Bu anlamda, felsefi düşünceler eğitim sistemlerine yol gösterir. Örneğin, 20. yüzyılda çok etkili olan pragmatist (faydacı) eğitim anlayışı, daha çok Amerikalı filozof William James (Vilyım Ceyms) ve John Dewey'in (Can Düvi) görüşlerine dayanmaktadır.

Felsefenin Birey, Bilim ve Topluma Katkıları Kısaca

Felsefenin Bilime Katkısı

- Bilimde bir sonucu elde edebilmek **felsefenin var olmasına** bağlıdır.
- Felsefe sorduğu sorularla bilime **yeni problem alanları** oluşturmuştur.
- Felsefe var olan bilimlere **eleştirir**. Onları **sınıflandırır** ve aralarındaki **bağlantıları** ortaya koyar.

Bu PDF içerik Dilimiz.Gen.Tr sitesine aittir ve farklı bir web sitesinde tıklanabilir kaynak link verilmeden paylaşılması / görüntülenmesi yasaktır.

- Bilimler sordukları **soruları** felsefeden alırlar.
- Felsefe bilime **buluş mantığı** sağlar.
- Bilim adamlarının **yaratıcılıklarını** arttırır.
- Felsefenin yardımı sayesinde bilim insanları **hangi konulara** odaklanacaklarını belirlerler.
- Bilimsel arařtırmalar felsefeden **beslenerek** var olurlar.
- Felsefe bilim insanlarına farklı tarzda **kavrayış biçimi** kazandırır.
- Bilim insanlarının **açık görüşlü** olmasını sağlar.

Felsefenin Topluma Katkısı

- Farklı toplumlarla bir arada yaşayarak ortak kültürün oluşması
- Akla ve iradeye değer veren bir **toplum** olarak geleceğinin planlanmasını yapabilmesi.
- Bilgi toplumu olarak bilimin gelişmesi.
- İnsanların kendilerini özgürce ifade edebilecekleri bir toplumun oluşması
- Demokrasi bilincinin gelişmesi.

Felsefenin Bireye Katkısı

- Analiz yeteneğini ve sezgileri güçlendirir.
- Sorgulamayı ve özgür bir düşünce yapısını zorunlu kılar.
- Önsezi yeteneğini geliştirerek insanın başına gelebilecek bir çok belayı savuşturur.
- Şüphe ile beslenen bir varoluş gerektirir ve bu yüzden sürekli irdeleyen bireyler yaratır.
- Kendi kendine yetebilen ve kararlar alabilen "**birey**" olmuş insanları topluma kazandırır.

İlgili Konular

- **Felsefe Ders Notları**
- **Din Felsefesinin Konusu ve Problemleri**
- **Ahlak Felsefesinin Konusu ve Problemleri**

Bu PDF içerik Dilimiz.Gen.Tr sitesine aittir ve farklı bir web sitesinde tıklanabilir kaynak link verilmeden paylaşılması / görüntülenmesi yasaktır.

- **Varlık Felsefesinin Konusu ve Problemleri**
 - **Sanat Felsefesinin Konusu ve Problemleri**
 - **Felsefenin Bireysel ve Toplumsal İşlevleri**
 - **18 ve 19. Yüzyıl Felsefesinin Genel Özellikleri**
 - **Siyaset Felsefesinin Konusu ve Problemleri**
 - **Felsefi Soru Oluşturma**
-
- Facebook'ta paylaşmak için tıklayın (Yeni pencerede açılır)
 - Twitter üzerinde paylaşmak için tıklayın (Yeni pencerede açılır)
 - WhatsApp'ta paylaşmak için tıklayın (Yeni pencerede açılır)
 - Pinterest'te paylaşmak için tıklayın (Yeni pencerede açılır)
 - Tumblr'da paylaşmak için tıklayın (Yeni pencerede açılır)
 - Reddit üzerinde paylaşmak için tıklayın (Yeni pencerede açılır)
 - LinkedIn üzerinden paylaşmak için tıklayın (Yeni pencerede açılır)
 - Yazdırmak için tıklayın (Yeni pencerede açılır)